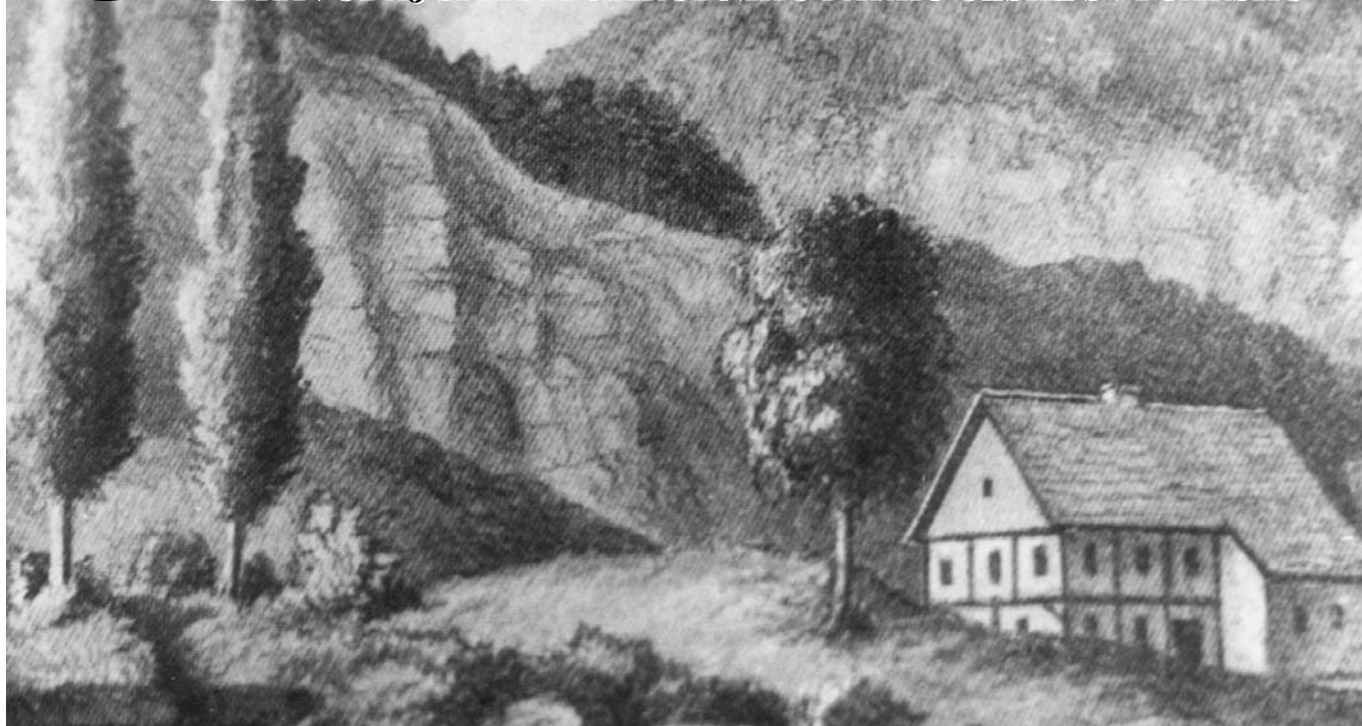

ČESKÉ ŠVÝCARSKO

ZPRAVODAJ SPRÁVY NÁRODNÍHO PARKU ČESKÉ ŠVÝCARSKO

Listopad 2012

11. ročník

2/2012

OBSAH:

Odstraňování borovice vejmutovky z území NP	2-3
Lipan podhorní	4
Mandelík hajní	5
Kruštík bahenní	6
Čáp černý - report IX	7
Bizarní skály - divoké rokle	9
Týden lesních řemesel u Dolského mlýna	10-11
Zmizelé Zadní Jetřichovice	13
Soutěž, ekovýchova	14-15
Než třesne výstřel	16
Návrat Veronina kříže u Růžové	17
Polské Stolové hory	18
Geologické okénko: lámání žernovů	19
Telegraficky	20

Vážení a milí čtenáři,

dovolte mi krátké zamyšlení nad budoucností jednoho z výrazných prvků tváře Českého Švýcarska a tím jsou podstávkové domy. Ty tvoří spolu s nádhernou krajinou Českého Švýcarska jedinečný harmonický celek. Kombinace dřevěných trámů, bílého zdiva a spár mezi trámy jsou skutečně unikátní a velmi estetické. Vždyť také díky zachovalé architektuře je náš kraj vyhledávanou turistickou destinací.

S podstávkovými domy se dosud můžeme setkat ve všech obcích obklopující náš národní park. Alespoň prozatím. Proč alespoň? Nelze totiž nevidět, jak tento unikát z našich vesnic plíživě mizí. K hlavním příčinám patří neúdržba a následný rozpad objektů, nedbalost, některé domy padly za obětí žhářům, v některých případech se jednalo o souhru nešťastných okolností. Smutný je pohled na ruiny kdysi krásných staveb

například v Doubici, Brtníkách, Libouchci, Modré, Jílovém u Děčína či v Krásné Lípě. O to více si náš dík zaslouží lidé, kteří citlivě a s láskou pečují o toto dědictví po našich předchůdcích.

Zvláštní dík patří chalupářům, kteří pečují o velkou část těchto skvostů. Proto bylo možné vyhlásit i památkové zóny - Vysokou Lípu, Kamenickou Straň a Dlouhý Důl.

Doufám, že se podaří zastavit tento negativní trend v úbytku počtu těchto staveb a podstávkové domy budou navždy součástí Českého Švýcarska

Pavel Benda, ředitel

Týden lesních řemesel

V letošním roce uplynulo šedesát let od premiéry známé české pohádky *Pyšná princezna*, která se točila i na několika místech v Českém Švýcarsku – útěk Krasomily u Dolského mlýna nebo scéna s uhlířem u České silnice. První týden v září se k louce blízko Dolského mlýna vrátila pohádková atmosféra; Správa NP České Švýcarsko zde uspořádala **Týden lesních řemesel**. Středobodem zájmu byla stavba milíře a pálení dřevěného uhlí, dále zde bylo k vidění zpracování smoly, funkční primitivní dehtařská pícka i výroba potaše. Po celou dobu byly na bývalé samotě nainstalovány výstavy o lesních řemeslech a o historii a současnosti Dolského mlýna. **Net**

Stavbě milíře předcházely náročné přípravné práce. Dříví navozila a naštipala Lesní správa NP České Švýcarsko, prosely se dva kubíky zeminy, navozilo chvojí na pokrytí milíře i na stavbu uhlířské chaloupky.

Se stavbou milíře vydatně pomohli uhlíři ing. Jiřímu Kaderovi z Českého Lesa i členové občanského sdružení Dolský mlýn; Eduard Tržil dokončuje zelenění pod hliněné patro milíře.

Na zapálení milíře přijal pozvání i syn posledního uhlíře z Českého Švýcarska pan Willi Kleinpeter (na fotce vpravo). Jeho otec Franz pomáhal stavět milíř při filmování *Pyšné princezny*.

Zapalování přihlíželo na tři sta diváků.

Tři dny se musel milíř neustále obsluhovat, čtyři dny chladnul. Během uhlení se zmenšil o třetinu původní výšky.

na louce u Dolského mlýna

Rozebírání mlíře přilákalo přes sto návštěvníků. Uhlí získalo certifikát regionálního výrobku a lidé si mohli odnést domů užitečný „suvenýr“.

Prof. Jiří Svoboda z Dolních Věstonic uspořádal přednášku o lovcích-sběračích a předvedl kulinářství podle pravěké „kuchařky“. Všichni měli šanci ochutnat kance pečeného v zemní peci.

Týdenní akci zpříjemnil koncert skupiny SoliDeo u Dolského mlýna....

... a kytarový koncert skupiny Guitar Arte Trio, který začal symbolicky písní Rozvíjej se poupátko, zahranou na loutnu.

Na zábavném odpoledni si mohly děti vyzkoušet i výrobu šindele pod dozorem Ivo Švejnohy.

Každý den proběhlo několik komentovaných prohlídek samoty Dolský mlýn s Natalií Belisovou.